

2023: ROK JEJÍ EXCELENCE ŠIŠKY

Dvě velké novinky právě uplynulého roku se poprvé objevují až v tomto souhrnu: Jako jediné chovné zařízení mimo Brazílii jsme získali nejvzácnější kachnu světa – morčáka paranského – a podařilo se nám úspěšně odchovat ježuru australskou. Rok 2023 byl však ze všeho nejvíc rokem prvního luskouna odchovaného v Evropě – samičky Šišky. Celkově se v Zoo Praha narodilo či vylíhlo 1 234 mláďat 213 druhů savců, ptáků, plazů a obojživelníků. Roční návštěvnost činila 1 358 292 lidí.

#1 Odchov prvního luskouna v Evropě

Největším chovatelským úspěchem Zoo Praha v roce 2023 a současně i jedním z největších úspěchů v celé její historii se stal odchov prvního mláděte luskouna v Evropě.

Samička luskouna krátkoocasého Šiška se narodila 2. února a její odchov nebyl bez problémů – v prvních týdnech jsme ji museli přikrmovat zředěnou náhražkou kočičího mléka. Podařilo se jej však úspěšně završit.

Význam odchovu Šišky umocňuje skutečnost, že se díky němu podařilo upozornit na problematiku ochrany luskounů. Ti jsou zejména kvůli svým šupinám, které se používají v tradiční čínské medicíně, nejvíce nelegálně obchodovanými savci světa. Šiška se tak stala svého druhu velvyslankyní volně žijících luskounů v srdci Evropy a v určité nadsázce jsme ji začali označovat jako Její Excelenci.

Pro mláďata luskounů je typické, že se vozí svým matkám na ocasu. Výjimkou nebyla ani Šiška, která se o to snažila ještě v době, kdy měla hmotnost hodně přes 2 kg.

Foto Miroslav Bobek

#2 Další skvělé odchovy: želva dlaždicovitá a také ježura

Mimořádný chovatelský úspěch představoval v roce 2023 odchov dvou želv dlaždicovitých. Tento ohrožený a choulostivý druh želvy byl přitom donedávna považován za nechovatelný a náš odchov je první v Evropě. Předcházela mu informace

o zabaveném samci, který se dostal do Zoo Taipei. Jeho cestu do Prahy sice zkomplikoval legislativní proces, takže k nám dorazil až v prosinci 2022, ale již na konci března 2023 jedna ze samic nakladla vejce a 4. června se vylíhla dvě mláďata.

Z dalších výjimečných odchovů je třeba uvést dosud nezveřejněnou zprávu o mláděti ježury australské. První mládě, jež se v Zoo Praha narodilo v roce 2021, bohužel uhynulo při přechodu z mateřského mléka na pevnou potravu. Druhé mládě, které matčin vak opustilo začátkem února 2023, však již toto kritické období s vydatnou pomocí veterináře a chovatelů překonalo. Nyní má hmotnost více než 1,5 kg.

Úspěšně odchovanému mláděti ježury prozatím říkáme Pýchavka. Na prvních záběrech, kdy ještě nemělo příliš patrné bodliny, totiž vypadalo jako houba pýchavka.

Foto Miroslav Bobek

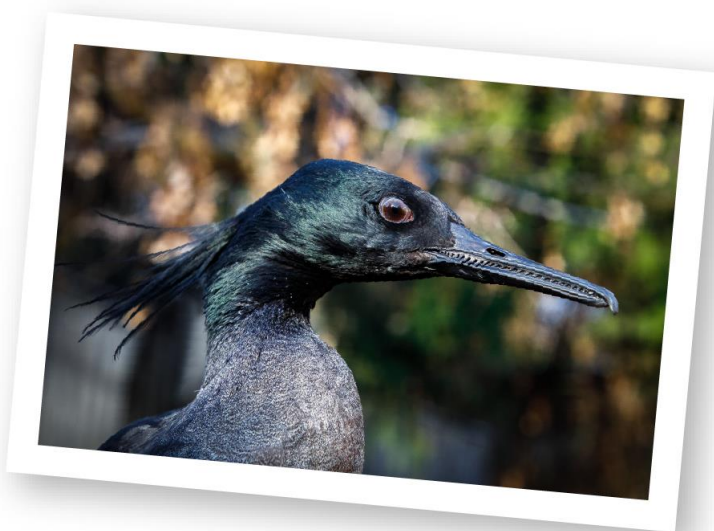
#3 Nejvzácnější kachna světa v Praze

Naše zoo se 25. října stala úplně prvním zařízením mimo Jižní Ameriku a teprve druhým na světě, které získalo možnost chovat kriticky ohroženého morčáka paranského. Pět párů této nejvzácnější kachny světa bylo dovezeno ze Zooparku Itatiba v Brazílii. Veřejnosti budou morčáci paranští představeni při zahájení nové hlavní sezóny 23. března 2024.

Současná populace v přírodě je podle Světového fondu ochrany přírody menší než 250 jedinců, ale místní ochránci přírody hovoří pouze o několika desítkách jedinců. V Zooparku Itatiba bylo letos odchováno 13 mláďat, čímž se populace v lidské péči zvýšila na téměř 70 jedinců, včetně morčáků dovezených do Zoo Praha. Vzájemná

spolupráce se Zooparkem Itatiba probíhá již od roku 2016 a od roku 2019 podporujeme jejich záchranný chov i finančně.

*Portrét morčáka
paranského pořízený již
v Zoo Praha. Na jižní
polokouli žije pouze tento
jeden druh morčáka..*

Foto Miroslav Bobek

#4 Návrat kapybar

V roce 2023 se po mnohaleté přestávce vrátili do Zoo Praha největší hlodavci světa – kapybary. Tento jejich návrat nikterak nesouvisí s jejich situací v přírodě, ta je velmi dobrá, ale s jejich popularitou. Bez nadsázky se dá konstatovat, že si je vyžádali naši návštěvníci. Velmi populární jsou kapybary již po desetiletí v Japonsku. Celosvětový zájem pak o ně vyvolaly internetové memy. Zásadní byl v tomto ohledu meme kombinující video zachycující kapybaru jedoucí v autě na sedadle spolujezdce s hitem „After Party“ rapera Dona Tolivera. Zda se internetovým hitem stanou i „pražské“ kapybary, je otázka; návštěvníci však jejich přítomnost v naší zoo velmi oceňují.

*Párek kapybar jsme
návštěvníkům představili
začátkem listopadu.
Na základě hlasování
veřejnosti dostal sameček
jméno Kapík a samička
jméno Bára.*

Foto Miroslav Bobek

#5 Světová rekordmanka Pieta

Samička hrabáče kapského Pieta dosáhla 16. září 2023 věku 32 let a 28 dní. U žádného jiného hrabáče nebyl nikdy doložen vyšší věk.

Pomyslné žezlo nejstaršího žijícího hrabáče převzala Pieta začátkem června po samci Aferovi, který v anglické Zoo Colchester uhynul ve věku 32 let a 27 dní, a po polovině září ho překonala i v celkovém dosaženém věku.

Historického rekordu v nejvyšším věku dosáhl také leguán kubánský Pepíno, jedna z legend naší zoologické zahrady, který má svou stopu i na Chodníku slávy. V Zoo Praha žil 31 a půl roku, přišel však do ní minimálně desetiletý. Když Pepíno 9. října uhynul, bylo mu více než 41 let.

Samička hrabáče kapského Pieta žije od roku 2014 v chovném zázemí; společnost dvou mladších a mnohem aktivnějších hrabáčů v Africkém domě jí totiž nesvědčila..

Foto Miroslav Bobek

#6 Sečuán, Gobi, Arktida

V červnu jsme zprovoznili novou voliéru Sečuán, která navazuje na jižní fasádu stejnojmenného pavilonu. Její plocha je 100 m², přičemž zhruba třetina připadá na jezírko s uzavřenou cirkulací. Návštěvníci mohou v této voliére sledovat namnoze velmi vzácné a ohrožené druhy asijských pěvců, v jejichž chovu je Zoo Praha mimořádně úspěšná, ale i další zástupce avifauny Asie.

Po celý rok pokračovalo budování nových stájí a výběhů pro koně Převalského, jež doplňují voliéry pro manuly a pavilonek pro plazy a drobné savce. Vzniká tak expoziční celek Gobi, který od zahájení hlavní sezóny roku 2024 nabídne návštěvníkům i repliku slavných Planoucích útesů s tamními fosiliemi, ovů či jurtu a v neposlední řadě představí projekt Návrat divokých koní.

Zprávou roku 2023 se pro nás stalo rozhodnutí Rady hlavního města Prahy, které umožňuje zahájit v následujícím roce 2024 výstavbu expozice Arktida pro medvědy lední a tuleně obecné.

Zajímavé je statické řešení voliéry Sečuán, kde nosná konstrukce je zjednodušena do podoby ocelového oblouku z trubky upevněné na dvou kloubech

Foto Monika Dolejšová

#7 Zelená střecha roku

Při budování nových expozic se snažíme o co nejcitlivější začlenění staveb do okolní krajiny. Že se to přinejmenším v případě Rezervace Dja podařilo, o tom svědčí i 1. místo v soutěži Zelená střecha roku 2023 pro vegetační střechu na pavilonu Rezervace Dja.

Tato střecha je polointenzivní, přírodního charakteru. Stejně jako v blízkém kaňonu Vltavy a na stepních lukách pod Sklenářkou se na ní nacházejí xerothermní a stepní společenstva trav a bylin. Již ve druhém roce po založení zde byl zjištěn výskyt velmi vzácných druhů bezobratlých. Vegetační střecha na Rezervaci Dja je tak nejen estetickým krajinným prvkem a plochou příznivě ovlivňující mikroklima, ale funguje i jako centrum biodiverzity.

Při tvorbě střechy na pavilonu Rezervace Dja byly do celoplošného základu stepních druhů trav dosety a dosázeny byliny vypěstované v programu Regionální pražská směs.

Foto Petr Hamerník

#8 Údolí klášterů a Zlatá step pro koně Převalského

Pokročili jsme v přípravě projektu reintrodukce koní Převalského na východ Mongolska. Začala plnohodnotně fungovat organizace We Help Them to Survive Mongolia, která bude projekt realizovat, a vybrali jsme nejvhodnější lokalitu – Údolí klášterů v oblasti Národního parku Nömrög.

Zaměřili jsme se však také na Kazachstán, jehož představiteli jsme byli požádáni o spolupráci. Po podpisu příslušného memoranda, ke kterému došlo za přítomnosti předsedů vlád obou zemí, jsme v dubnu podnikli průzkumnou cestu po lokalitách vytipovaných pro reintrodukci koní Převalského. Zvolili jsme Alibi ve Zlaté stepi (Altyn Dala), kde byly následně vybudovány aklimatizační ohrady. První transport koní plánujeme ve spolupráci s Armádou ČR uskutečnit na jaře 2024.

Porada u jurt na základně, která vznikla v Údolí klášterů na východě Mongolska.

Foto David Broda

#9 Chovné centrum pro velbloudy divoké v Gobi

V roce 2023 byla vybudována doposud nejrozsáhlejší stavba financovaná Zoo Praha v zahraničí. Jde o chovné centrum pro velbloudy divoké v lokalitě Toli Bulag při severovýchodním okraji Přísně chráněné oblasti Velká Gobi A. Toto chovné centrum zahrnuje ohradu o rozloze 60 ha, přístřešek, napajedla, manipulační prostor a v neposlední řadě zázemí pro zaměstnance. Celkové náklady činily 100 000 USD a výstavbu zajišťovala naše partnerská organizace The Wild Camel Protection Foundation – Mongolia.

Velbloud divoký přežívá již pouze v části Číny a zejména v mongolském chráněném území Velká Gobi A. V této oblasti dlouhodobě podporujeme jak výzkum velbloudů divokých, tak zejména jejich záložní chov.

*Skupina velbloudů
divokých.*

*Jde o samostatný druh,
který od předků domácího
velblouda dvouhrbého dělí
700 tisíc let vývoje.*

Foto Miroslav Bobek

#10 Pomáháme na pěti kontinentech

Ochrana ohrožených druhů a jejich stanovišť patří mezi klíčové úkoly moderních zoologických zahrad. Naše zoo tyto projekty realizuje či podporuje na pěti kontinentech. Prostředky na ně získáváme ze vstupného a fundraisingem. V květnu Rada hlavního města Prahy schválila navýšení částky z každého vstupu do Zoo Praha z 5 na 8 Kč, které jsou určeny na financování in situ projektů. Pokud jde o fundraising, ještě výrazněji než v předchozích letech se do něj bez nároku na odměnu zapojili

někteří naši chovatelé. V průběhu roku zorganizovali řadu zážitkových programů, jako byly např. Setkání s ďábly, Snídaně s luskouny, Na skok u antilop nebo Krmení bongů. Tyto jejich aktivity vynesly skutečně mimořádnou částku 850 089 Kč.

Bongů horských žije v přírodě mnohem méně než v zoologických zahradách. Z prostředků získaných svými chovateli přispívá Zoo Praha i na jejich návrat do přírody v Keni.

Foto Miroslav Bobek

**Děkujeme všem, kdo Zoo Praha pomáhají,
i těm, kdo ji navštěvují a mají rádi!**

Miroslav Bobek, ředitel Zoo Praha

31. prosince 2023